

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра публічного та приватного права

РОБОЧА ПРОГРАМА

Правові основи організації запобігання і протидії корупції

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувачка кафедри ІІ та ІІІ

 Литвиненко В. М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 24 » серпня 20 25 р.

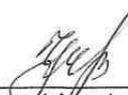
Розробник (-и): Пузирна Н.С., доцент, кафедри ІІ та ІІІ, к.ю.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри публічного та приватного права
(назва кафедри)

Протокол від «27» серпня 2025 року № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми:

(підпис)

Чічань М.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська
Рік навчання та семестр	4-й рік навчання, 8 семестр ОПП «Право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Викладач (-і)	Пузирна Н.С., доцент кафедри публічного та приватного права, к.ю.н., доцент.
Профайл викладача (-ів)	https://civil.stu.cn.ua/kafedra/personaliyi/
Контакти викладача	1981-natasha@stu.cn.ua

2. Анотація курсу.

Удосконалення правового регулювання сучасної системи організації запобігання і протидії корупції є однією з актуальних проблем та пріоритетним напрямком державної антикорупційної політики в Україні. Необхідність ґрунтовного вивчення понятійного апарату та правових основ організації запобігання і протидії корупції обумовлюється необхідністю боротьби з корупцією в нашій державі.

Курс присвячений вивченню теоретичних основ у сфері запобігання і протидії корупції в Україні, закріпити та конкретизувати знання щодо конкретних напрямів запобігання і протидії корупції, з'ясувати майбутню роль юристів у виконанні завдань, які ставить суспільство та держава.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів:

- 1. Теоретико-правові засади антикорупційної політики в Україні.*
- 2. Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції в Україні.*
- 3. Викривачі корупції. Гарантії захисту викривачів за законодавством України.*

Навчальна дисципліна «Правові основи організації запобігання і протидії корупції» викладається протягом одного семестру за допомогою лекційних занять, практичних (семінарських) занять, самостійної роботи і завершується складанням диференційованого заліку.

3. Мета та цілі курсу.

Мета навчальної дисципліни - полягає у формуванні теоретичних основ у сфері запобігання і протидії корупції, невід'ємно пов'язаних з професійною підготовкою майбутніх юристів та необхідних завдань для вирішення конкретних життєвих ситуацій.

Завданнями вивчення дисципліни «Правові основи організації запобігання і протидії корупції» є:

- ознайомлення з теоретично-методичними засадами антикорупційного законодавства;
- аналіз нормативно-правової бази антикорупційного законодавства;
- вивчення зарубіжної практики щодо основ організації запобігання і протидії корупції;
- з'ясування суті корупції та антикорупційних діянь;
- аналіз сучасного вітчизняного антикорупційного законодавства та особливостей правозастосовної практики з метою формування у здобувачів вищої освіти системи знань, навичок і вмінь, необхідних у подальшій службовій діяльності, пов'язаній із заходами щодо запобігання та протидії корупції.

Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти розширює загальні (ЗК) та спеціальні (фахові) (СК) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

4. Результати навчання.

Здобувач має вдосконалити програмні результати навчання :

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

В результаті вивчення дисципліни «Правові основи організації запобігання і протидії корупції» здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- міжнародні стандарти у сфері запобігання і протидії корупції;
- антикорупційне законодавство України;
- механізми запобігання і протидії корупції та коло осіб, на яких вони поширюються;
- міжнародний та національний досвід у сфері захисту викривачів.

вміти:

- з високим розумінням об'єктивної необхідності додержання законності як режиму соціально-політичного життя застосовувати свої знання у юридичній практиці;
- тлумачити та застосовувати чинне антикорупційне законодавство;
- правильно використовувати в практичній діяльності механізми запобігання і протидії корупції;
- здійснювати функції щодо забезпечення законності в організації запобігання і протидії корупції.

5. Пререквізити -

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	16
Практичні заняття	14
Самостійна робота	60
Всього кредитів	3

Формами проведення занять є лекційні та семінарські заняття, самостійна робота. Проведення занять згідно розкладу відбувається на парах та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади антикорупційної політики в Україні.

ТЕМА 1. Корупція як загроза національній безпеці і сталому розвитку України.

Поняття, сутність, зміст та сучасної антикорупційної правової парадигми. Поняття, ознаки та форми корупції. Стан і тенденції поширення корупції в Україні та світі. Методика і методи оцінювання рівня корупції. Корупційні виклики і загрози національній безпеці. Управління корупційними ризиками. Наслідки корупції для громадян, держави і суспільства.

Фактори сприяння існуванню та поширенню корупції в Україні. Концептуальні засади запобігання та протидії корупції в Україні.

ТЕМА 2. Антикорупційна політика держави.

Антикорупційна політика як функція держави. Умови формування і реалізації державної антикорупційної політики України. Визначення і зміст антикорупційної політики.

Елементи антикорупційної політики. Тривалість антикорупційних заходів. Стадії антикорупційної політики. Напрями антикорупційної політики.

Основні напрямки антикорупційної політики. Корекція законодавства. Обмеження політичної корупції. Створення ефективного контролю за розподілом і витрачанням бюджетних коштів. Зміцнення судової влади. Удосконалення правоохоронної системи і поліцейської діяльності (діяльності спецслужб). Впорядкування системи і структури, ревізія функцій органів

виконавчої влади. Зміна принципів державної служби та контроль за майновим становищем представників влади. Координація антикорупційної політики.

Формування та реалізація антикорупційної політики в Україні

ТЕМА 3. Зарубіжний досвід запобігання корупції.

Сучасна зарубіжна правова парадигма запобігання та протидії корупції. Позитивний досвід нормативно-правового забезпечення запобігання і протидії корупції у зарубіжних країнах. Стандартні антикорупційні заборони, обмеження і приписи у законодавстві провідних країн світу. Метод «перевірки на корупційну стійкість» державних службовців.

Механізми реалізації антикорупційної політики у зарубіжних країнах. Основоположні принципи функціонування антикорупційних систем європейських держав.

Моделі запобігання корупції в окремих державах світу. Спеціальні антикорупційні служби різних держав світу (США, Сінгапур, Польща, Велика Британія, Німеччина та інші).

Антикорупційні норми кримінальних кодексів різних зарубіжних держав. Заходи щодо повернення в Україну коштів та іншого майна, одержаних внаслідок корупційних правопорушень.

Змістовий модуль 2. Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції в Україні.

ТЕМА 4. Організаційно-правові механізми запобігання корупції.

Поняття та загальна характеристика обмежень і заборон для осіб, уповноважених на виконання функцій держави. Антикорупційна експертиза нормативно-правових актів: методика і порядок її проведення. Підстави та порядок проведення спеціальної перевірки стосовно осіб, які претендують на займання посад з підвищеним корупційним ризиком. Єдиний державний реєстр осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення.

ТЕМА 5. Нормативно-правове та інституційне забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні.

Антикорупційне законодавство України. Категоріально-правова характеристика корупції та корупційного правопорушення.

Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення. Спеціально-уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції. Національне агентство з питань запобігання корупції. Національне антикорупційне бюро України.

Система заходів, спрямованих на запобігання та протидію корупції в Україні. Обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища. Обмеження щодо одержання подарунків. Запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними. Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності. Обмеження після припинення діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування. Обмеження спільної роботи близьких осіб. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів. Правила етичної поведінки. Фінансовий контроль. Заборона на одержання пільг, послуг і майна органами державної влади та органами місцевого самоврядування. Антикорупційна експертиза. Спеціальна перевірка.

Запобігання корупції у діяльності юридичних осіб. Антикорупційна програма юридичної особи. Вимоги до антикорупційної програми юридичної особи. Правовий статус Уповноваженого юридичної особи.

ТЕМА 6. Проблеми запобігання корупції у сучасних умовах.

Люстрація як спосіб запобігання корупції: вітчизняний і зарубіжний досвід. Спеціальна конфіскація майна як засіб відшкодування завданих державі збитків від корупційних правопорушень. Проблемні питання створення і функціонування спеціалізованих антикорупційних судів. Перспективи створення правових засад інституту лобювання в Україні.

Змістовий модуль 3. Викривачі корупції. Гарантії захисту викривачів за законодавством України.

ТЕМА 7. Державний захист викривачів корупції.

Міжнародний досвід у сфері захисту викривачів. Впровадження інституту викривачів в Україні. Поняття «викривач». Забезпечення в державних органах та органах місцевого самоврядування умов для повідомлень їх працівниками (викривачами) про порушення вимог Закону України «Про запобігання корупції» (спеціальні телефонні лінії, офіційні веб-сайти, засоби електронного зв'язку). Порядок отримання та обробки повідомлень про корупцію в державних органах та органах місцевого самоврядування. Розгляд повідомлень (в тому числі анонімних) Роль Національного агентства з питань запобігання корупції в механізмі захисту викривачів.

Гарантії захисту викривачів за законодавством України: анонімність та нерозголошення інформації щодо викривачів; захист за наявності загрози життю, житлу, здоров'ю та майну викривачів або їх близьких осіб; захист трудових прав викривачів; захист прав викривачів у адміністративному та цивільному процесі.

ТЕМА 8. Правові засади участі громадськості у запобіганні корупції.

Правова основа участі громадськості по запобіганню та протидії корупційних виявів. Інформування громадськості про заходи щодо запобігання та протидії корупції. Громадськість як суб'єкт запобігання та протидії корупції. Державний захист осіб, які надають допомогу в запобіганні та протидії корупції. Основні заходи громадськості щодо запобігання та протидії корупції.

Тематика практичних занять

Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади антикорупційної політики в Україні.

Корупція як загроза національній безпеці і сталому розвитку України.

Антикорупційна політика держави.

Зарубіжний досвід запобігання корупції.

Змістовий модуль 2. Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції в Україні.

Організаційно-правові механізми запобігання корупції.

Нормативно-правове та інституційне забезпечення запобігання та протидії корупції в Україні.

Проблеми запобігання корупції у сучасних умовах.

Змістовий модуль 3. Викривачі корупції. Гарантії захисту викривачів за законодавством України.

Державний захист викривачів корупції.

Правові засади участі громадськості у запобіганні корупції.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих питань в межах тем:

Загальна характеристика корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення. Характеристика юридичної відповідальності за вчинення корупційного та пов'язаного з корупцією правопорушення. Кримінальна відповідальність за корупційні правопорушення. Адміністративна відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією.

Дисциплінарна відповідальність у разі порушення норм Закону України «Про запобігання корупції».

Закон про хабарництво в публічних організаціях від 1889 року та Закон про запобігання корупції від 1916 року як основа британського кримінального законодавства про корупцію. Директива федерального уряду Німеччини по боротьбі з корупцією в федеральних органах

управління. Рекомендації з дотримання Кодексу антикорупційної поведінки ФРН. Концептуальні засади діяльності служби «Тракфін» при Міністерстві економіки та фінансів Франції. Процедурні та інституційні антикорупційні заходи уряду Нідерландів. Досвід запобігання та протидії корупції Фінляндії як держави з найвищим антикорупційним рейтингом.

Особливості антикорупційної стратегії та антикорупційного законодавства США. Законодавство Японії у сфері протидії корупції. Ствердження «культури прозорості» як пріоритетного напрямку реалізації антикорупційної політики уряду Південної Кореї.

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	<p>Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”» (https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf).</p> <p>Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Інформаційне право» включає поточний та семестровий контроль знань. У семестрі ЗВО може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 40% підсумкової оцінки на диференційованому заліку. Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати залік. Повторне складання диференційованого заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, але у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету такий дозвіл може дати ректор Університету.</p> <p>Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти, оцінювання реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи.</p> <p><i>Семестровий контроль по закінченню семестру проводиться у формі диференційованого заліку</i> відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання заліку існують білети. Білети складаються з двох питань (кожне питання оцінюється максимум у 20 балів). У 20-15 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 14-10 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 9-6 балів ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-5 балів ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною.</p> <p>Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».</p>		
	Контрольний захід	Бали за один вид роботи	Всього балів за семестр
Поточний контроль знань студентів			

Обов'язкові види робіт		
Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0 - 2	0 – 14
Реферування, індивідуальна робота	0 – 2	0 – 14
Вирішення тестових завдань або практичних ситуацій	0 – 2	0 – 12
Проміжний контроль в межах модулях	0 – 2	0 – 10
Вибіркові види робіт		
Виконання вибіркового виду самостійної роботи (підготовка тез доповідей, наукових публікацій; участь у студентських конкурсах, олімпіадах, активна участь у роботі юридичної клініки, результати неформальної освіти тощо.	до 10 балів	0 - 10
		60
Підсумковий контроль знань студентів		
Диференційований залік		40
Загальна кількість балів за семестр		100
Вимоги до рефератних доповідей, індивідуальної роботи тощо.	<p>Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим доповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання.</p> <p>Письмова робота (рефератної доповіді, реферування наукової статті, індивідуальна робота тощо) – це письмова самостійна робота з дисципліни, яка демонструє поглиблене опрацювання відповідної теми. У процесі підготовки рефератної доповіді/індивідуальної роботи здобувач ВО накопичує знання, вміння та навички роботи з різними інформаційними джерелами, уміння аналізувати різні точки зору, законодавство, робити висновки.</p> <p>Критеріями оцінки змісту рефератної доповіді/індивідуальної роботи є повнота висвітлення питання. Зрозумілість, уміння аналізувати, зіставляти та узагальнювати різні підходи, працювати з нормативними актами, наявність власної думки, оформлення роботи.</p> <p>Оцінювання виконання рефератної доповіді/індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 бали – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані, реферат містить вступ, основну частину, висновки і список літератури, оформлення реферату/індивідуальної роботи відповідає вимогам; - 1,5 бали – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані, реферат/індивідуальна робота містить вступ, основну частину, висновки, проте список літератури є недостатнім, оформлення відповідає вимогам; - 1 бал – матеріал викладений недостатньо повно, реферат/індивідуальна робота не містить вступу, висновки не достатньо аргументовані, обґрунтовані та/або не стосуються усіх поставлених завдань, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам; - 0,5 бали – викладений матеріал неповний, реферат/індивідуальна робота не містить вступу, основна частина не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні, список літератури є недостатнім, оформлення не відповідає вимогам. 	

Практичні заняття	Рівень знань	Критерії оцінювання
	4 Відмінний	Здобувач вищої освіти виявляє вміння самостійно отримувати інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, вирішує практичні ситуації
	3 Добрий	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок
	2 Задовільний-мінімальний	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих
	1-0 балів Незадовільний	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (за семестр – 20 балів), то він не допускається до складання диференційованого заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.</p> <p>На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Інформаційне право». Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академічної заборгованості, що затверджуються деканом факультету за поданням відповідних кафедр.</p> <p>Результати ліквідації академічної заборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.</p>	

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточний контроль за модулями

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю	Кількість балів
Змістовий модуль 1. Теоретико-правові засади антикорупційної політики в Україні.	0... 20
Змістовий модуль 2. Організаційно-правові засади запобігання та протидії корупції в Україні.	0... 20
Змістовий модуль 3. Викривачі корупції. Гарантії захисту викривачів за законодавством України.	0... 20
Разом	0... 60

Підсумковий контроль

Модуль за тематичним планом дисципліни та вид контролю	Кількість балів
Результат поточного контролю	0... 60
Диференційований залік:	0... 40
1 Теоретичне питання 1	0... 20
2 Теоретичне питання 2	0... 20
Зважена семестрова оцінка	0... 100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики, атестації
90 – 100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
66-74	D (задовільно)	задовільно
60-65	E (достатньо)	
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання

9. Політики курсу.

Політика відвідування занять та виставлення балів. Для всіх здобувачів вищої освіти відвідування лекцій і практичних занять курсу є обов'язковими, за виключення випадків пов'язаних з оформленням індивідуального графіку відвідування. Враховуються всі бали отримані в ході поточного контролю (усні відповіді, вирішення задач, написання юридичних диктантів, самостійна/індивідуальна робота, модульна тощо). Активна участь у ході практичних та лекційних занять, участь у студентських конференціях, студентських олімпіадах, підготовка наукових публікацій тощо є підставою для нарахування додаткових балів.

Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання строків виконання навчально-наукових завдань тощо.

За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно з використанням системи «Moodle» та онлайн відео-

конференцій. У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані види робіт або не набрав мінімально необхідну кількість балів (20), він не допускається до складання диф. заліку під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Повторне складання диф. заліку з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання диф. заліку всі набрані протягом семестру бали анулюються.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету у вигляді особистих чи групових консультацій (через вбудований форум) на сторінці курсу в системі дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка».

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проектах, наукові дослідження, тези, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямками курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні контрольних (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

1. Гвоздецький В. Д. Організаційно-правові засади запобігання і протидії корупції в Україні: монографія. К.: МП Леся, 2018. 592 с.
2. Запобігання корупції: підручник за заг. ред. Б.М. Головкина. Харків: Видавництво Право. 2019. 296 с.

3. Іщук Д. О. Адміністративно-правовий статус спеціалізованих суб'єктів протидії корупції в Україні: моногр. Київ: Вид. дім «Гельветика», 2020. 356 с.
4. Косиця О.О. Інститут викривачів в Україні: адміністративноправовий аспект: монографія. Київ: Людмила, 2019. 355 с.
5. Лошицький М. В. Правові засоби протидії корупції: навч. посібник. К. : НАПУ, 2019. 342 с.
6. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / Андрейко Ю.О. та ін.; Національна академія внутрішніх справ. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 348 с. URL: https://www.naiou.kiev.ua/files/naukovadiyalnist/naukovi-zaxodi/zbirniki/2020/nauk_kom1.pdf.
7. Практичний посібник по роботі з викривачами для уповноважених підрозділів (уповноважених осіб) з питань запобігання та виявлення корупції. Київ, 2023. URL: <https://wiki.nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Posibnykpo-roboti-z-vykryvachamy.pdf>
8. Трепак В.М. Протидія корупції в Україні: теоретико-прикладні проблеми: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 444 с.
9. Cecily Rose. International Anti-Corruption Norms: Their Creation and Influence on Domestic Legal Systems. London. OUP Oxford. 2015. 284 p.

Інтернет-джерела.

1. Система дистанційного навчання Moodle НУ «Чернігівська політехніка» - <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=6904>
2. Офіційний веб-портал Верховної Ради України - <http://rada.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України - www.kmu.gov.ua
4. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України - <https://minjust.gov.ua/>